

ELEKTROTECHNIKA

8. ELEKTRICKÁ MĚŘENÍ

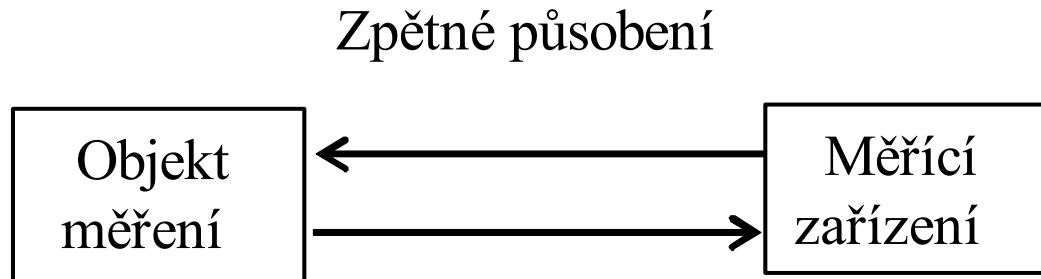
Doc. Ing. Stanislav Kocman, Ph.D.

2. 2. 2022, Ostrava

Osnova přednášky

- **Základní pojmy**
- **Chyby měření**
- **Elektrické měřicí přístroje**
- **Měření elektrického napětí a proudu**
- **Měření elektrického výkonu a práce**
- **Měření elektrického odporu**

Základní pojmy

- **Laboratorní měření**
- **Technická měření**
- **Provozní měření**
- **Přesnost měření**

Chyby měření

absolutní chyba měření

$$\Delta X = X - X_s \cong X - X_p$$

X_p – pravá hodnota

relativní chyba měření

$$\delta = \frac{\Delta X}{X}$$

třída přesnosti

$$\delta_p = \frac{\Delta X_m}{X_R} \cdot 100$$

• 0,1; 0,2; 0,5; 1; 1,5; 2,5; 5

Chyby při měřeních

- **Použití nevhodné měřicí metody (přístroje)**
- **Nastavení nevhodného měřicího rozsahu**
- **Vlastní chyby měřících přístrojů**
- **Nerespektování rušivých vlivů okolí**
- **Nesprávné odečítání měřených hodnot**
- **Nesprávné seřízení měřících přístrojů**

Elektrické měřicí přístroje

- **Analogové**
- **Digitální**
- **Ukazovací**
- **Zapisovací**
- **Osciloskopy (oscilografy)**

Značky na analog. přístrojích

stejnoseměrný proud

střídavý proud

trojfázový přístroj s jedním okruhem proudovým a jedním okruhem napěťovým atd.

Značky pro vyjádření zkoušky el. pevností :

zkušební napětí 500 V

zkušební napětí vyšší než 500 V (podle čísla v hvězdičce např. 2 kV)

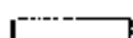

elektrická pevnost přístroje neodpovídá předpisům

Značky polohy :

přístroj určený k užívání ve svislé poloze stupnice

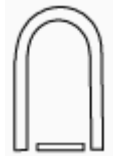

přístroj určený k užívání ve vodorovné poloze číselníku

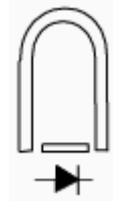

číselník nakloněn vzhledem k vodorovné rovině, např. 60°

Značky na analog. přístrojích

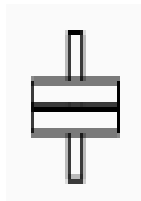
Magnetoelektrický s otočnou cívkou

Magnetoelektrický přístroj s vestavěným usměrňovačem

Feromagnetický měřicí přístroj

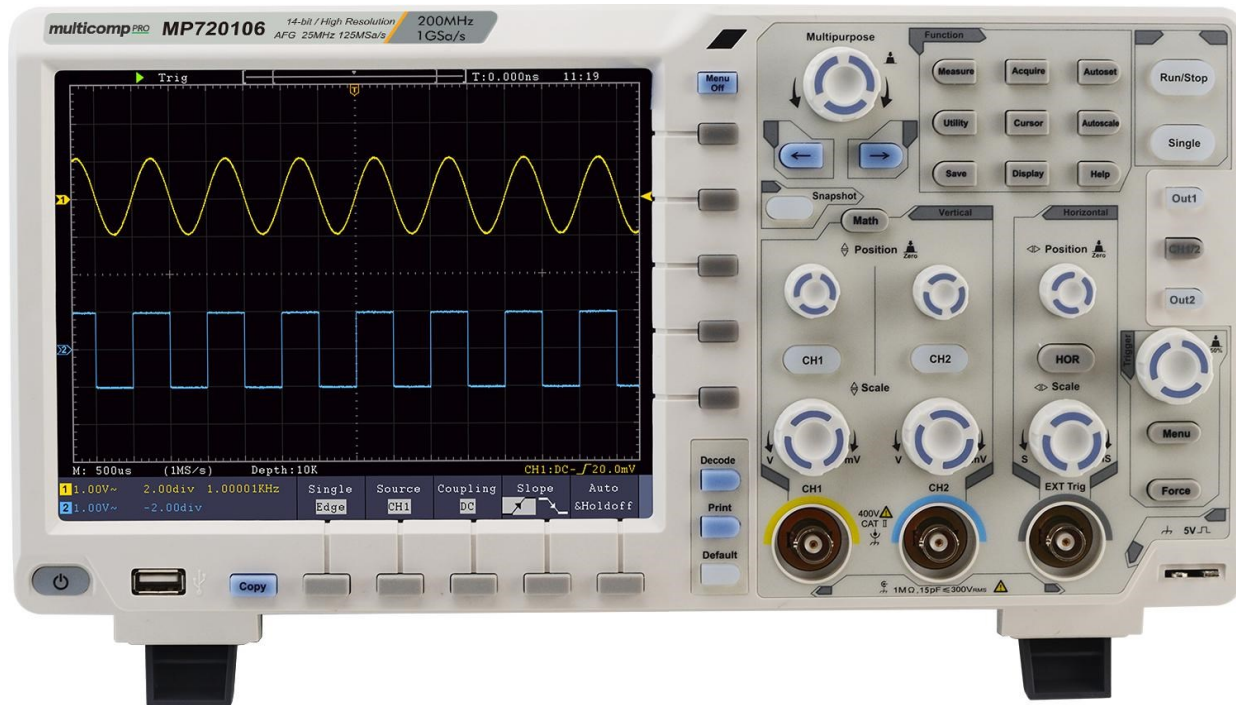

Elektrodynamický přístroj

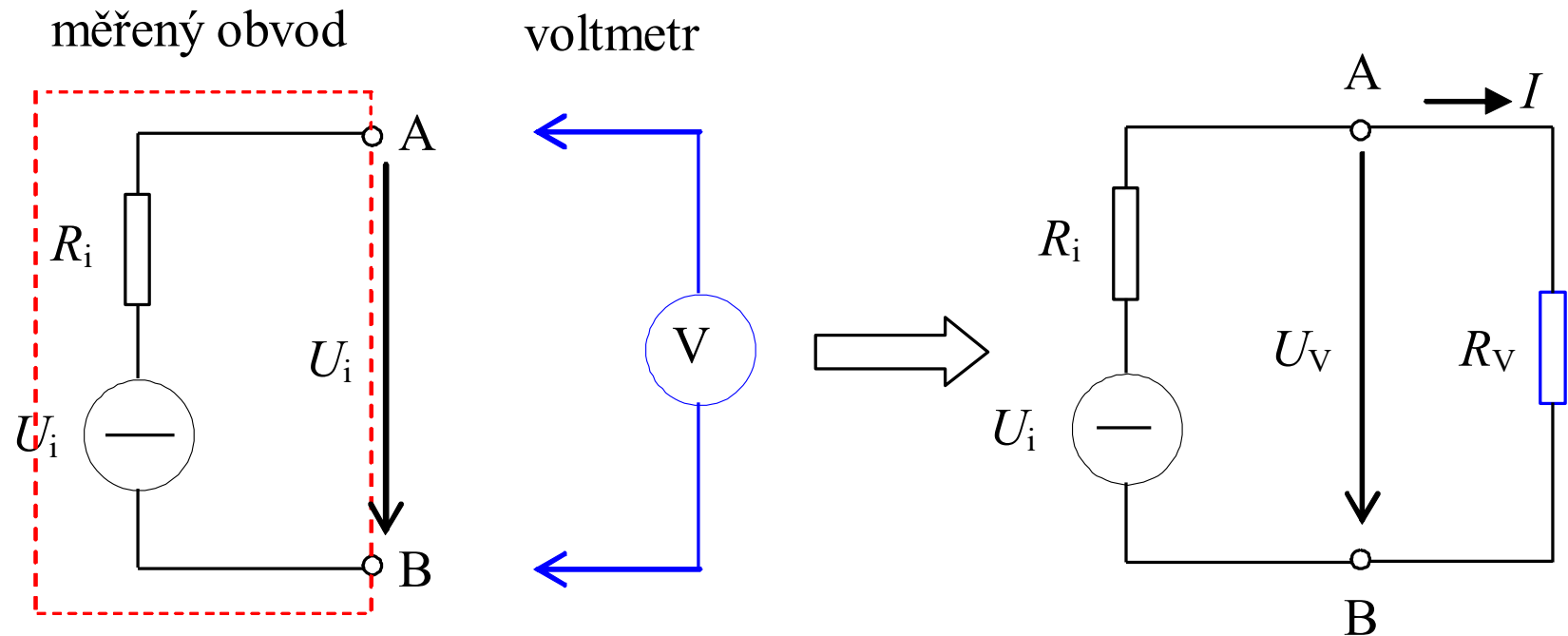

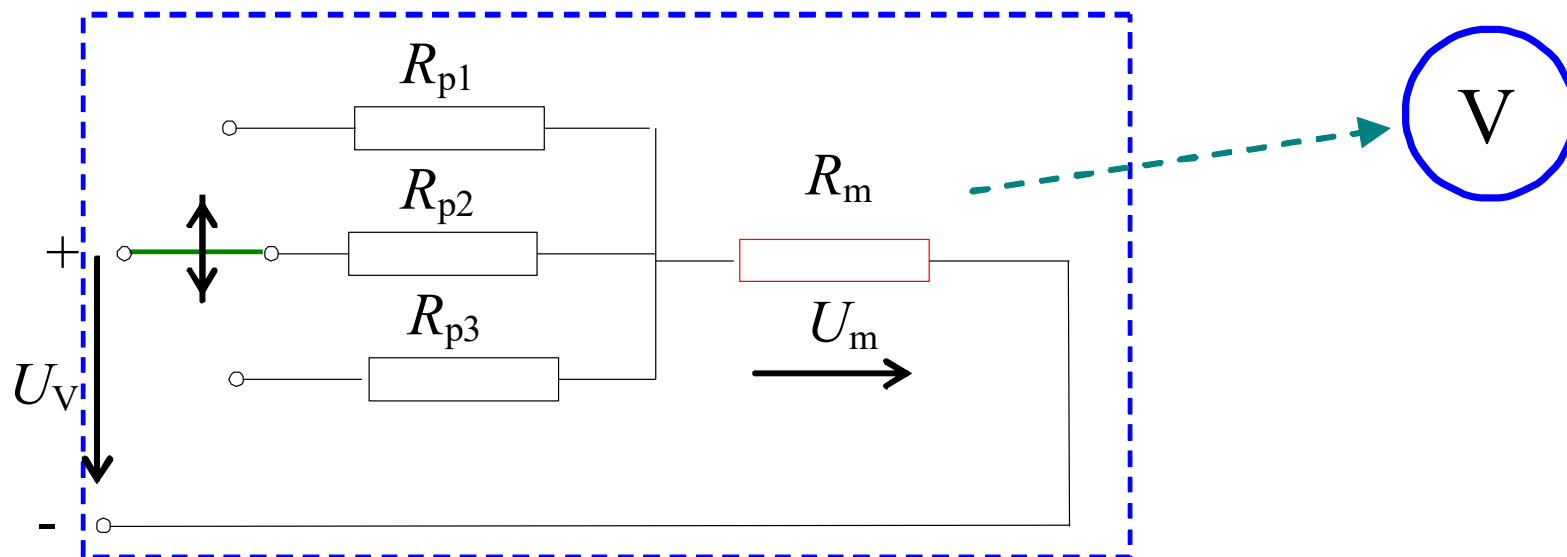

Měření el. napětí a proudu

Měření napětí

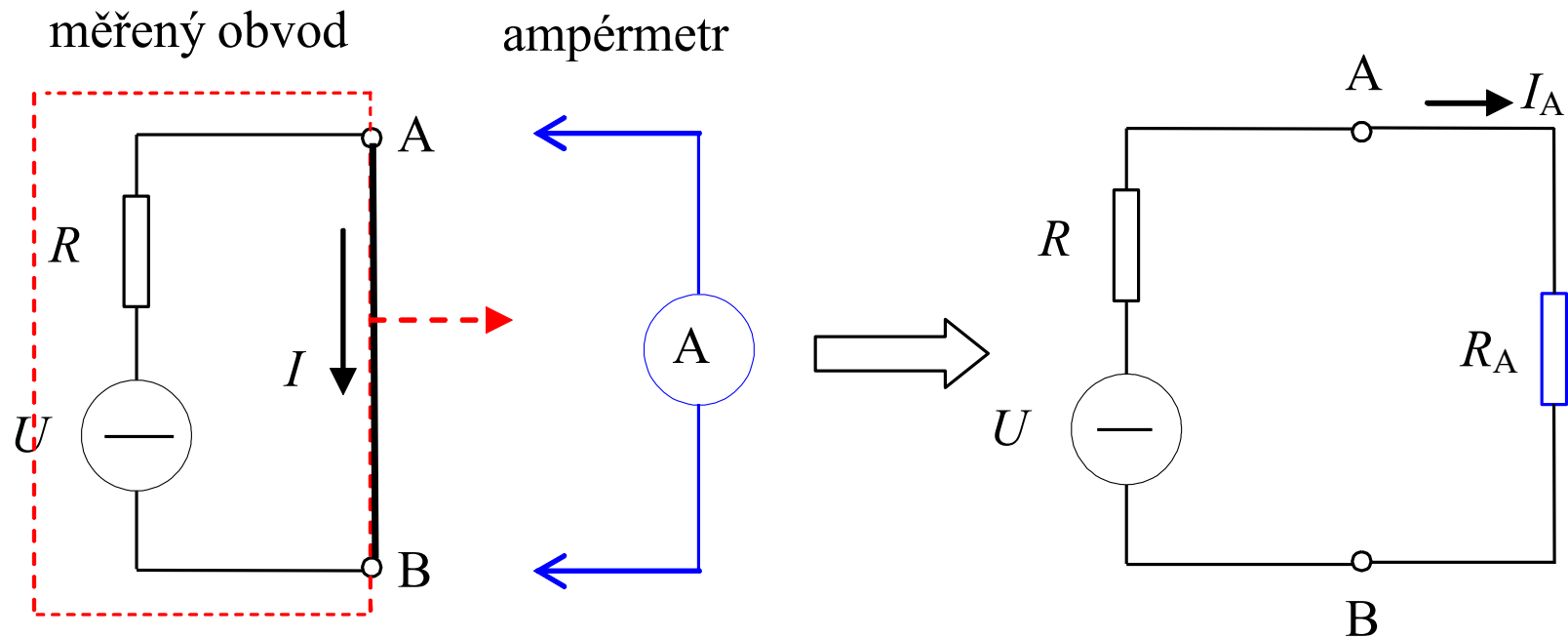

Změna měřicího rozsahu voltmetru

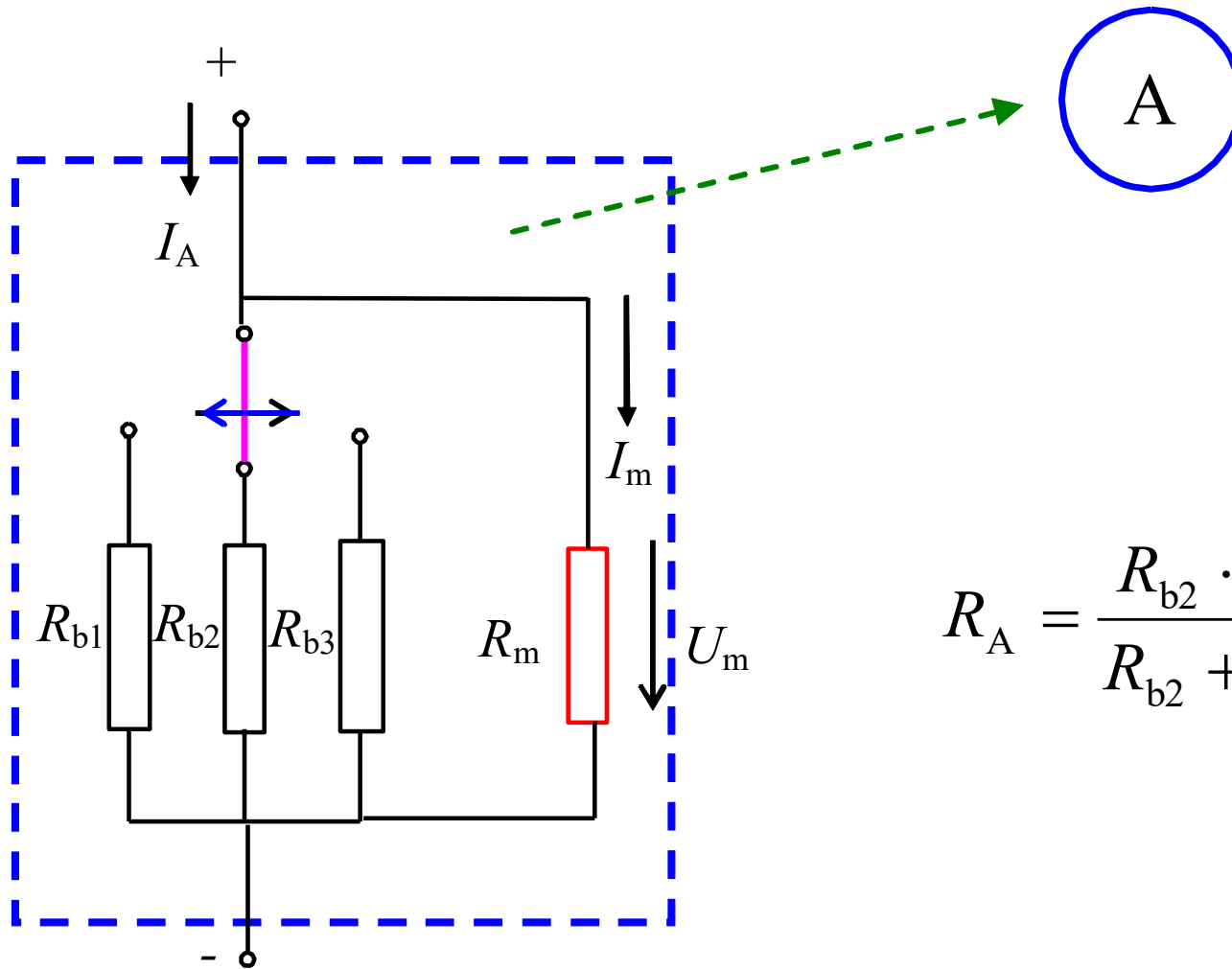

$$R_V = R_m + R_{p2}$$

Měření proudu

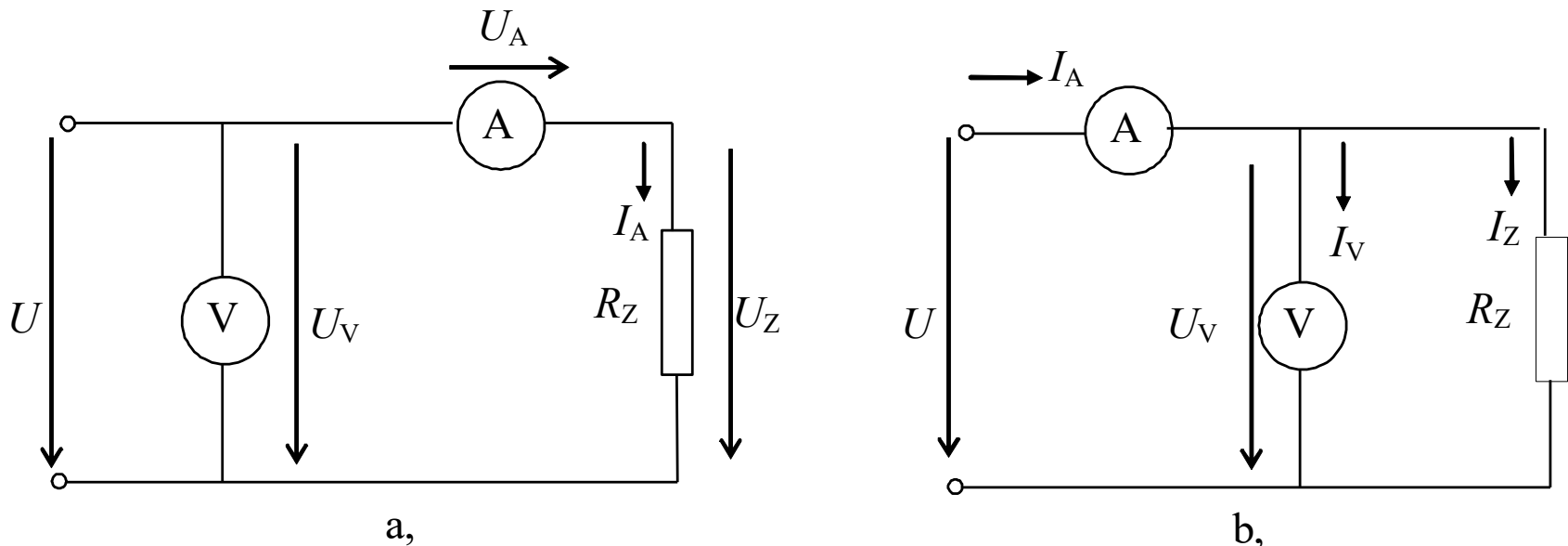
Změna měřicího rozsahu ampérmetru

$$R_A = \frac{R_{b2} \cdot R_m}{R_{b2} + R_m}$$

Měření el. výkonu

Měření stejnosměrného výkonu nepřímou metodou

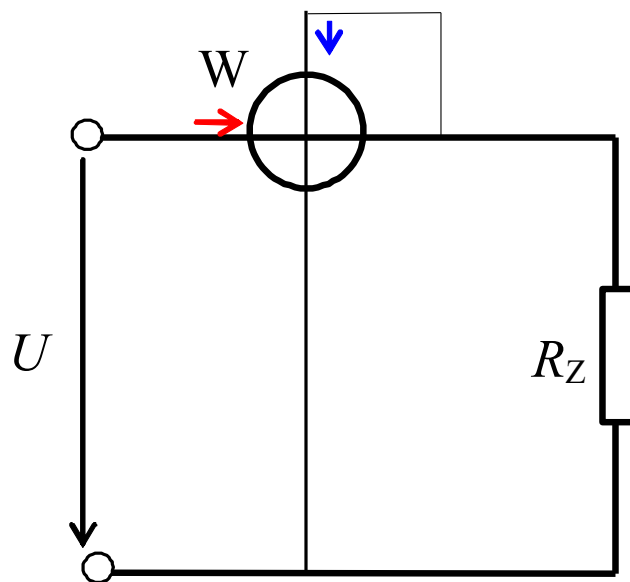
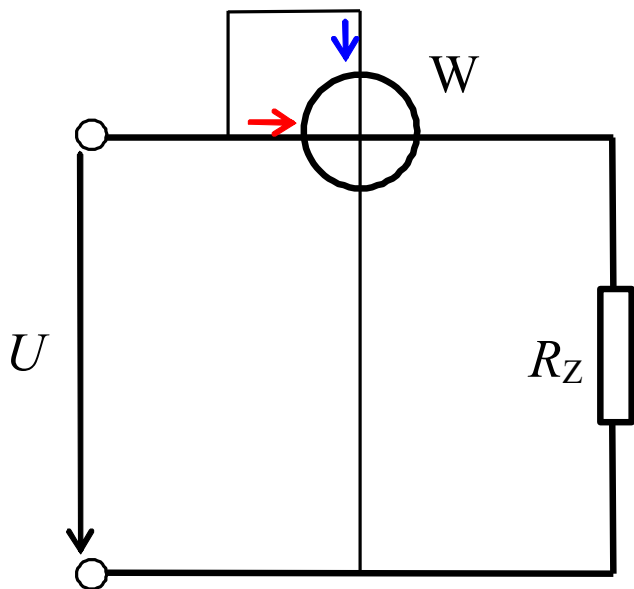
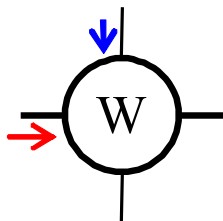
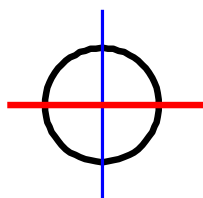
$$P = U_V \cdot I_A$$

ad a, skutečný výkon na spotřebiči: $P_Z = I_A \cdot (U_V - U_A)$

ad b, skutečný výkon na spotřebiči : $P_Z = U_V \cdot (I_A - I_V)$

Měření výkonu přímou metodou (stejnosměrného a 1-fáz. činného)

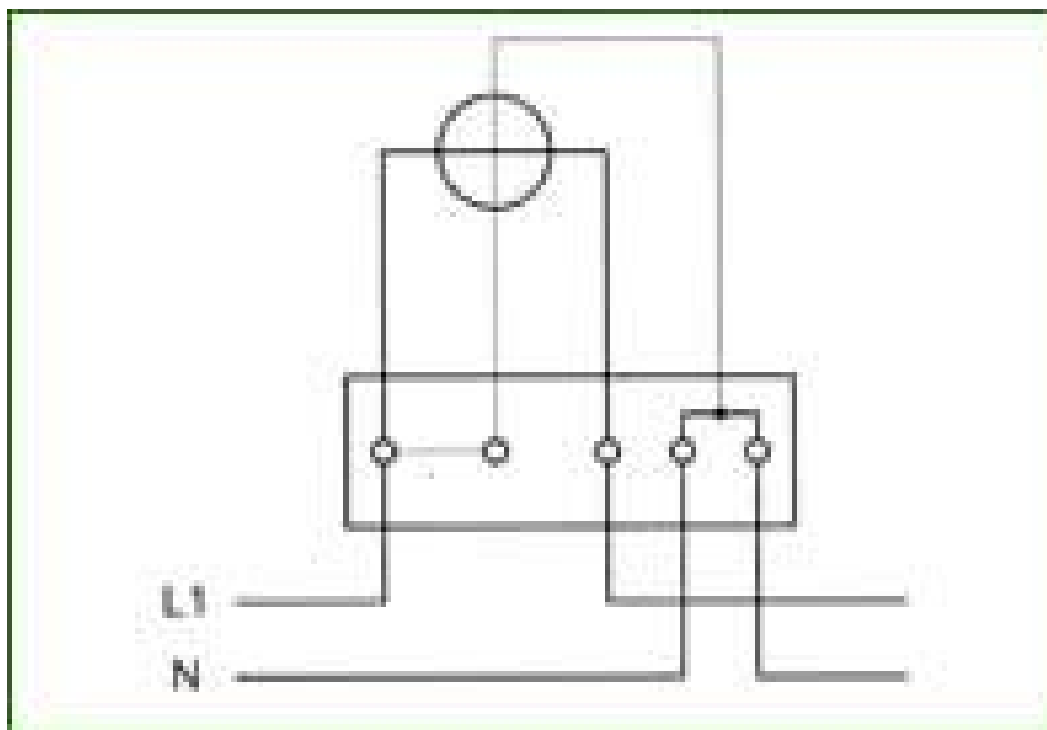

Měření činné práce (energie)

Elektroměry

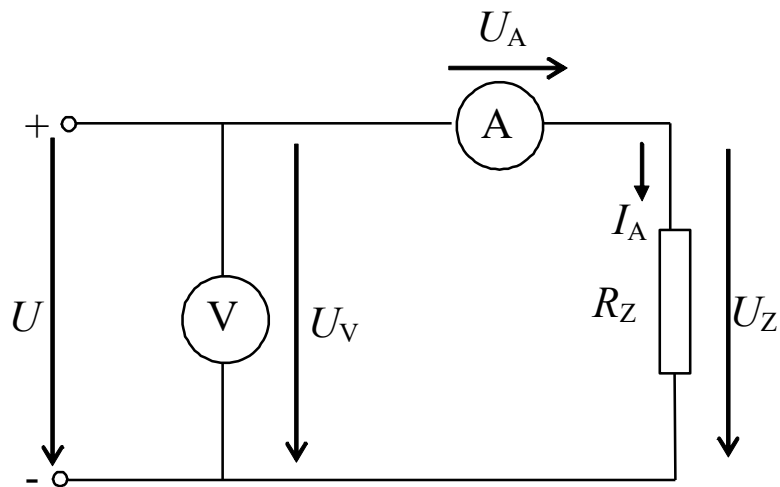
Zapojení pro měření pro 1 fáz. činné práce

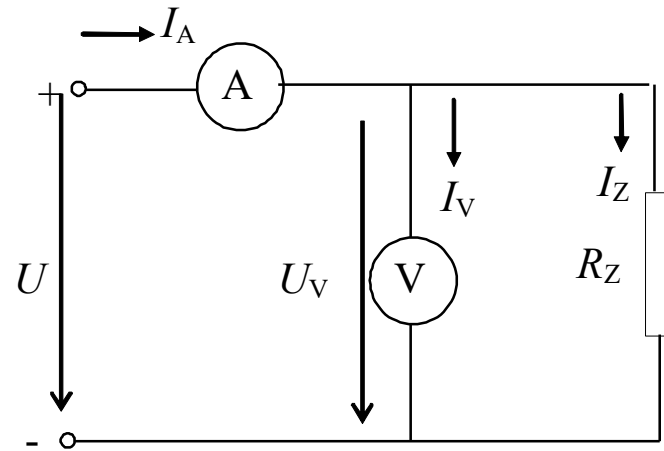

Měření el. odporu

- Pomocí ohmetru (většinou součástí multimetru)
- Pomocí Ohmovy metody (A + V)

a,

b,

ad a, skutečný odpor spotřebiče:
$$R_Z = \frac{U_V - U_A}{I_A}$$

ad b, skutečný odpor spotřebiče :
$$R_Z = \frac{U_V}{I_A - I_V}$$

Konec přednášky